



Aan de gemeenteraad

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

Op 18 april jl. heb ik toegezegd u tenminste driemaandelijks te informeren over de explosies (excessief geweld) in de stad en de aanpak ervan (24bb000558).

In deze brief informeer ik u over de voornaamste ontwikkelingen over de periode januari – juni 2024.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

-Coalitieakkoord Eén Stad.

-Veiligheidskoers 2023-2027

-Motie “Onze jeugd verdient aandacht van de stadsmarinier EG” (23bb006913).

Toelichting:

Excessief geweld incidenten

Onder excessief geweld rekenen we schietincidenten en explosies waarbij één of meerdere personen het doel hebben om schade aan te richten aan een doelwit. Een doelwit is een persoon, gebouw of object.

In 2023 vonden er in de gemeente Rotterdam in totaal 218 excessief geweld (EG) incidenten plaats. Tot en met 15 juni jl. hebben zich 94 EG-incidenten voorgedaan, 57 explosies en 37 schietincidenten.

De meeste EG-incidenten vinden plaats in het criminele circuit, maar zijn soms ook te herleiden naar onderlinge conflicten tussen personen in de relationele sfeer, zakelijke conflicten of bijvoorbeeld burenruzies.

Voor wat de strafrechtelijke vervolging van daders betreft; er zijn in 2024 al 129 zaken op zitting geweest. Momenteel staan er ook nog 81 zaken op zitting ingepland.

Het merendeel van de EG-incidenten is gericht op woningen en bedrijfspanden. Een beperkt deel van de EG-incidenten is gericht op een persoon, voornamelijk bij schietincidenten. Bij een aantal explosies in de afgelopen maanden was er sprake van zwaardere explosieve middelen, waarbij er bijvoorbeeld een combinatie gemaakt is van zwaar vuurwerk en een brandbare (vloei)stof.



Als gevolg van de EG-incidenten zijn er tot en met 15 juni jl. in de gemeente Rotterdam 13 personen gewond geraakt en zijn twee personen als gevolg van schietincidenten overleden.

Wat valt op?

Tot en met 20 juni zijn er in de eenheid Rotterdam 117 verdachten aangehouden, 30 voor explosies en 87 voor schietincidenten. Onder de 117 verdachten bevonden zich 21 minderjarigen.

Het valt op dat de groep verdachten die bereid is de EG-incidenten daadwerkelijk uit te voeren, een (ogenschijnlijk) onuitputtelijke groep lijkt te zijn. Deze groep jongeren wordt veelal online via diverse sociale media of op straat benaderd voor een dergelijke klus. Het financiële gewin, het geldbedrag dat hier tegenover staat, lijkt het motief te zijn om deze incidenten uit te voeren. We zien dat er in deze groep kwetsbare verdachten zitten, afkomstig uit gebroken gezinnen.

De daders van EG-incidenten lijken niet tegengehouden te worden door zichtbare en onzichtbare maatregelen die genomen worden bij de (mogelijke) doelwitten. Voorbeelden van deze maatregelen zijn cameratoezicht, herkenbare politievoertuigen en particuliere beveiliging.

Maatregelen en aanpak

Er worden tal van maatregelen ingezet om de EG-incidenten tegen te gaan. Een deel van die maatregelen is de inzet op opsporingsonderzoeken, waarbij het uitlezen van gegevensdragers een belangrijk onderdeel is, surveillance, onderzoek op plaats delict, het verkennen van mogelijkheden tot persoonsgericht fouilleren en het inzetten van bestuurlijke maatregelen. Daarnaast zijn in het programma Preventie met Gezag ook maatregelen opgenomen die bijdragen aan het tegengaan van excessief geweld.

Ook de rol van opdrachtgevers/brokers met betrekking tot criminele uitbuiting (het misbruik maken van kwetsbare, minderjarige jongeren) is reden tot zorg. Het OM en politie doen hier onderzoek naar. In samenwerking met de gemeente Rotterdam wordt ook onderzocht hoe kwetsbare personen beter in beeld gebracht en gehouden kunnen worden. Deze kwetsbare jongeren behoeven een specifieke aanpak. Voor de aanpak van kwetsbare jongeren is een brede coalitie nodig, die naast politie, OM en gemeente, ook bestaat uit andere (private, maatschappelijke) partijen.

Aanvullende lokale maatregelen

Daarnaast zal gedurende dit jaar verder worden geïnvesteerd op de bewustwording en meldingsbereidheid onder Rotterdammers met Meld Misdaad Anoniem-campagnes (MMA). De politie voert doorlopend een fenomeenanalyse uit op de EG-incidenten om zo een beter beeld te krijgen van daders, slachtoffers, netwerken, modus operandi en nieuwe ontwikkelingen.

Voor omwonenden heeft een ernstig geweldsincident een grote impact. Daarom wordt op dit moment onderzoek gedaan naar de wensen en behoeften van Rotterdammers na een EG-incident en of we als overheid hierin voldoende voorzien. Denk bijvoorbeeld aan bepaalde vorm van communicatie/informatievoorziening, etc. Dit onderzoek is vlak na de zomer gereed. De bevindingen uit dit onderzoek worden verwerkt in de aanpak van excessief geweld.



Landelijke ontwikkelingen

Om de aanpak van excessief geweld in de toekomst verder te kunnen versterken wordt in samenwerking met politie en OM een wetenschappelijk onderzoek door de Erasmus universiteit voorbereid, hierbij zal ook worden gekeken naar de motieven en drijfveren van daders. Het onderzoek moet daarnaast - mede op basis van kennis en ervaring die in andersoortige, maar vergelijkbare aanpakken is opgedaan - concrete handvatten gaan bieden voor de aanpak van excessief geweld.

Excessief geweld is een landelijk fenomeen. Recent heeft de minister besloten tot het inrichten van een landelijke aanpak met bijbehorend overleg. Dit overleg, voorgezeten door één van de G4-burgemeesters, moet de landelijke aanpak coördineren en de publiek-private samenwerking vormgeven.

Zoals toegezegd zal ik u na de zomer weer informeren over (de aanpak van) excessief geweld en stel voor met deze eerste rapportage toezegging 24bb000558 als afgedaan te beschouwen.

De burgemeester,

R.A.C.J. Simons L.b.